RO

BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ

EUROSISTEM

AVIZUL BĂNCII CENTRALE EUROPENE

din 26 august 2010

cu privire la măsurile suplimentare adoptate în vederea restabilirii echilibrului bugetar

(CON/2010/69)

Introducere şi temei juridic

La 19 august 2010 Banca Centrală Europeană (BCE) a primit din partea Ministerului Finanţelor Publice din România o solicitare de emitere a unui aviz cu privire la un proiect de ordonanţă de urgenţă a guvernului de modificare a Legii nr. 118/2010 privind unele măsuri necesare în vederea restabilirii echilibrului bugetar[1] (denumit în continuare „proiectul de ordonanţă de urgenţă").

Competenţa BCE de a emite un aviz se întemeiază pe articolul 127 alineatul (4) şi articolul 282 alineatul (5) din Tratatul privind funcţionarea Uniunii Europene şi pe articolul 2 alineatul (1) a treia liniuţă din Decizia 98/415/CE a Consiliului din 29 iunie 1998 privind consultarea Băncii Centrale Europene de către autorităţile naţionale cu privire la proiectele de reglementare[2], întrucât proiectul de ordonanţă de urgenţă se referă la Banca Naţională a României (BNR). În conformitate cu articolul 17.5 teza întâi din Regulamentul de procedură al Băncii Centrale Europene, Consiliul guvernatorilor adoptă prezentul aviz.

1. Scopul proiectului de ordonanţă de urgenţă

La 1 iulie 2010, BCE a adoptat Avizul CON/2010/51 cu privire la Legea nr. 118/2010 care a prevăzut diminuarea salariilor personalului BNR şi transferul direct la bugetul statului a sumelor rezultate din aceasta.. Pe fond, BCE şi-a exprimat îngrijorarea în special în privinţa conformităţii acestor dispoziţii cu principiul independenţei băncii centrale prevăzut la articolul 130 din Tratat şi cu interdicţia de finanţare monetară prevăzută la articolul 123 din Tratat şi a invitat autorităţile române să le modifice în mod corespunzător.

Proiectul de ordonanţă de urgenţă urmăreşte să asigure conformitatea prevederilor Legii nr. 118/2010 cu dispoziţiile sus-menţionate ale Tratatului, pentru a evita declanşarea procedurii privind încălcarea articolelor 123 şi 130 din Tratat. Prin urmare, se prevede că toate sumele rezultate din diminuarea drepturilor salariale ale personalului BNR se reflectă în rezultatele financiare ale BNR.

1 Monitorul Oficial al României nr. 441, 30.6.2010.

2 Ediţia specială în limba română a *Jurnalului Oficial al Uniunii Europene*, cap. 1, vol. 2, p. 63.

2. Observaţii cu caracter general

Ministerul Finanţelor Publice din România a solicitat BCE să emită un aviz până la data de 28 august 2010. Deşi BCE apreciază în general reacţia rapidă a autorităţilor române de a modifica dispoziţiile cu privire la care BCE şi Comisia Europeană au exprimat îngrijorări serioase, există încă motive de îngrijorare, astfel cum este prezentat mai jos. BCE ar dori să precizeze că, în cazurile de urgenţă deosebită care nu permit perioada normală de timp pentru consultare, autoritatea care a transmis solicitarea de emitere a unui aviz poate indica urgenţa în cererea de emitere a unui aviz şi poate solicita ca avizul BCE să fie adoptat într-un termen mai scurt. Prin urmare, BCE înţelege motivele pentru aplicarea unei proceduri legislative accelerate, dar, pe viitor, ar aprecia primirea solicitărilor de emitere a unui aviz în aşa fel încât să dispună de o perioadă mai mare de timp pentru pregătirea avizului.

3. Observaţii specifice

3.1 BCE ia act de faptul că proiectul de ordonanţă de urgenţă menţine reducerea salariilor personalului BNR, deşi statul român nu este angajatorul formal al acestuia, iar Legea privind Statutul Băncii Naţionale a României[3] prevede în mod clar că salariile personalului BNR sunt stabilite de Consiliul de administraţie al BNR. În această privinţă, nota de fundamentare a proiectului de ordonanţă de urgenţă răspunde doar îngrijorărilor exprimate de BCE în Avizul CON/2010/51 în ceea ce priveşte interdicţia de finanţare monetară, autonomia BNR în domeniul resurselor umane nefiind menţionată.

În acest context, BCE subliniază că statele membre sunt obligate să garanteze independenţa băncilor lor centrale naţionale (BCN), asigurând astfel îndeplinirea corespunzătoare a atribuţiilor acestora prevăzute în Tratat şi în Statutul Sistemului European al Băncilor Centrale şi al Băncii Centrale Europene. Principiul independenţei băncii centrale prevede în special ca nicio parte terţă să nu poată exercita o influenţă directă sau indirectă asupra BCN. Prin urmare, statele membre nu pot pune o BCN în situaţia de a nu avea control sau de a avea un control limitat asupra personalului său, ori în situaţia în care guvernul unui stat membru să îi poată influenţa politica în domeniul resurselor umane. Acest lucru implică faptul că, în vederea protejării autonomiei BNR în domeniul resurselor umane, care constituie un element deosebit al principiului independenţei băncii centrale, autorităţile române au obligaţia de a asigura faptul că orice modificare a dispoziţiilor legislative referitoare la remunerarea personalului BNR este hotărâtă în strânsă cooperare cu BNR, prin luarea în considerare în mod corespunzător a poziţiei BNR.

3.2 Articolul II din proiectul de ordonanţă de urgenţă prevede că sumele rezultate prin diminuarea „drepturilor salariale ... care, până la momentul intrării în vigoare a prezentei ordonanţe de urgenţă, nu au fost virate către bugetul statului, urmează a se reflecta în rezultatele financiare ale Băncii Naţionale a României". BCE înţelege din această formulare că anumite drepturi salariale urmează a fi totuşi transferate la bugetul statului şi că altele au fost deja transferate. În ceea ce priveşte aceste din urmă drepturi, orice astfel de drepturi transferate trebuie returnate BNR în mod corespunzător,

3 Legea nr. 312/2004 (*Monitorul Oficial al României* Nr. 582, 30.6.2004).

pentru a se evita orice încălcare a interdicției de finanțare monetară prevăzute la articolul 123 din Tratat.

3.3 Cu privire la fondurile care nu au fost încă transferate la bugetul statului, în Avizul CON/2010/51 BCE a subliniat faptul că, din perspectivă contabilă, o diminuare a salariilor personalului conduce la o diminuare *de facto* a costurilor operaționale ale BNR, majorând astfel rezultatele financiare ale acesteia şi conducând la o potențială majorare a resurselor financiare ale acesteia. Totuşi, dacă această majorare corespunzătoare a resurselor financiare ale BNR este transferată direct la bugetul statului, o astfel de situație ar constitui în mod efectiv majorarea fondurilor statului român pe seama BNR. În acest sens, orice transfer financiar direct de această natură de la BNR la bugetul statului poate fi asimilat finanțării monetare care este interzisă în mod clar prin articolul 123 din Tratat. În acelaşi sens, trebuie evitată orice sustragere de la îndeplinirea obiectivelor interdicției de finanțare monetară.

3.4 Având în vedere Avizul CON/2010/51 şi respectarea articolului 123 din Tratat, proiectul de ordonanță de urgență modifică Legea nr. 118/2010 astfel încât toate sumele rezultate din diminuarea drepturilor salariale ale personalului BNR se reflectă în rezultatele financiare ale BNR. BCE înțelege că acest fapt nu reprezintă o instrucțiune adresată BNR în ceea ce priveşte deciziile adoptate cu privire la rezultatele sale financiare. BCE subliniază că BNR trebuie să fie pe deplin independentă atunci când hotărăşte cu privire la utilizarea fondurilor rezultate din diminuarea cu 25% a salariilor aşa cum crede de cuviință, în conformitate cu Legea privind Statutul BNR şi în vederea asigurării unor niveluri suficiente ale resurselor financiare proprii în vederea îndeplinirii pe termen lung a mandatului său. Sub rezerva acestei interpretări a Legii privind Statutul BNR, această dispoziție respectă principiul independenței băncii centrale, ceea ce implică faptul că BNR poate utiliza în mod independent resursele sale financiare în vederea îndeplinirii mandatului său.

3.5 Însă, în cazul în care scopul principal al diminuării drepturilor salariale a fost acela de a mări eventual resursele financiare ale statului prin distribuirea către bugetul statului a profitului majorat al BNR, acest lucru ar constitui o sustragere de la îndeplinirea obiectivelor interdicției finanțării monetare. În plus, articolul 43 din Legea privind Statutul BNR prevede că BNR trebuie să transfere lunar la bugetul statului o cotă de 80% din veniturile nete rezultate după deducerea cheltuielilor aferente exercițiului financiar, inclusiv cheltuielile cu provizioanele pentru riscul de credit şi pierderile exercițiilor financiare precedente rămase neacoperite. Acest articol a fost deja criticat în Raportul de convergență al BCE din mai 2010[4], întrucât nu exclude posibilitatea distribuirii anticipate a profitului în cadrul unui exercițiu financiar, fapt care, la rândul lui, generează îngrijorări cu privire la interdicția de finanțare monetară. Astfel cum s-a menționat în avizele precedente ale BCE[5], este într-adevăr de importanță crucială ca distribuirea profitului să fie exclusiv rezultatul profitului realizat integral, înregistrat în contabilitate şi auditat, fapt care necesită,

4 Capitolul 6.8. Toate avizele BCE sunt disponibile pe website-ul BCE la adresa www.ecb.europa.eu.

5 A se vedea, de exemplu, Avizul BCE CON/2008/82.

în schimb, calcularea corespunzătoare a profitului şi pierderilor, astfel încât o asemenea posibilitate să fie evitată.

3.6 Prin contrast, o reducere a costurilor operaţionale ale băncii centrale în vederea majorării resurselor financiare proprii pentru consolidarea îndeplinirii mandatului său ar fi conformă.

Prezentul aviz va fi publicat pe website-ul BCE.

Adoptat la Frankfurt pe Main, 26 august 2010.

[semnat]

Preşedintele BCE

Jean-Claude TRICHET